

Verkorte wegwijzer om te bepalen welke toestemming nodig is om onderzoeksgegevens van anderen te kunnen hergebruiken

Om als onderzoeker snel te bepalen welke toestemming nodig is om onderzoeksgegevens van anderen te kunnen hergebruiken, is een verkorte wegwijzer gemaakt met verwijzingen naar uitgebreidere toelichting in 'De juridische status van ruwe data; een wegwijzer voor de onderzoekspraktijk', 2009.

Benadrukt wordt dat deze verkorte wegwijzer niet los kan worden gebruikt van de juridische wegwijzer, maar slechts bedoeld is als hulpmiddel, aan de hand waarvan men snel de weg naar de toelichtingen in de juridische wegwijzer kan vinden.

Wilt u een kopie maken voor eigen gebruik?

Dan hoeft u geen toestemming te vragen.

Wilt u de data inlezen in een eigen wetenschappelijke databank, zonder dat de data met anderen dan de eigen onderzoekers worden gedeeld?

Dan hoeft u geen toestemming te vragen.

Toelichting: Zelfs als de data door het auteurs- of databankenrecht beschermd zijn, valt dit soort gebruik onder de toegestane uitzonderingen: het maken van een kopie voor eigen gebruik (paragraaf 2.4.5) van een auteursrechtelijk beschermd werk, of het opvragen van substantiële delen van een databank in het kader van wetenschappelijk onderzoek (paragraaf 3.2.5; voor het opvragen van niet-substantiële delen is hoe dan ook geen toestemming vereist: paragraaf 3.2.3).

Wilt u de over te nemen data (voor een deel) publiceren of met anderen dan de eigen onderzoekers delen?

Dan moet u waarschijnlijk wel toestemming vragen.

Controleer of het auteursrecht van toepassing is:

Heeft de onderzoeksdata een eigen, oorspronkelijk karakter en het persoonlijk stempel van de maker? (tip: denk hierbij of het denkbaar is dat twee makers, afzonderlijk van elkaar, tot precies dezelfde vormgeving hadden kunnen komen)

Dan is auteursrecht van toepassing en moet u toestemming vragen aan de maker(s).

Toelichting: Bepalend is aldus of de maker een keuzeruimte had bij het vormgeven aan de data, en of hij deze (bewust of onbewust) op basis van persoonlijke voorkeuren heeft ingevuld (paragraaf 2.3.2). Ook een selectie van louter blote feiten kan auteursrechtelijk beschermd zijn (paragraaf 2.3.3).

Controleer of het databankenrecht van toepassing is:

Is er sprake van een verzameling zelfstandige elementen (onderzoeksdata)?

Is de dataverzameling systematisch geordend?

Is er substantieel geïnvesteerd in de verkrijging, controle of presentatie van de elementen? Hierbij telt de investering in het doen van het onderzoek waaruit de gegevens voortvloeien niet mee.

Dan is het databankenrecht van toepassing en moet u toestemming vragen aan de maker(s).

Toelichting: bovenstaand wordt verder uitgewerkt in de paragrafen 3.1.1, 3.1.2 en 3.1.3.

Gaat u de overgenomen beschermde data op een of andere wijze openbaar maken, bijvoorbeeld door ze te publiceren of op andere wijze aan anderen ter beschikking te stellen?

Dan is het auteursrecht van toepassing en moet u hiervoor toestemming vragen aan de maker

*Toelichting: De wet spreekt in deze gevallen **van openbaarmaking** (paragraaf 2.4.2). Data van anderen mogen uitsluitend voor eigen onderzoekgebruik wel worden gekopieerd of overgenomen zonder toestemming van de maker, mits geen openbaarmaking plaatsvindt (paragraaf 2.4.2). Voor het voorziene gebruik is toestemming van de maker vereist (paragraaf 4.3).*

Is er sprake van: het citaatrecht, werken van de overheid, de integrale vorm, een selectie blote feiten of andersoortige data (foto's e.d)?

Dan heeft u te maken met een uitzondering op de auteurswet en hoeft u geen toestemming te vragen.

Toelichting: bovenstaande uitzonderingen worden beschreven in de paragrafen 2.4 en 2.1.2, 2.3.3 en 2.3.4.

Gaat u gegevens uit de databank niet alleen voor eigen onderzoek overnemen, maar ook verder openbaar maken, bijvoorbeeld in een publicatie of deelt u het eigen materiaal (met daarin de overgenomen data) met anderen?

Dan is het databankenrecht van toepassing en moet u toestemming vragen aan de maker(s)

Toelichting: De wet spreekt in dergelijke gevallen van hergebruik.

Gaat u een substantieel deel van de databank hergebruiken?

Duidelijke criteria voor wat substantieel is, ontbreken. Er moet zowel gekeken worden naar de relatie tussen het hergebruikte deel en de gehele databank, als de technische en economische waarde van het hergebruikte deel

Toelichting: zie paragraaf 3.2.3; zie ook 3.2.8.

Maakt u gebruik van een databank van de overheid?

Dan hoeft u geen toestemming te vragen.

Toelichting: Op databanken van de overheid rust in beginsel geen databankenrecht, tenzij anders bepaald (paragraaf 3.2.6). Voor het opvragen van substantiële delen van een databank in het kader van wetenschappelijk onderzoek is geen toestemming van de rechthebbende op de databank vereist (paragraaf 3.2.5)

Gaat u een geschrift dat gepubliceerd is of voor publicatie is bestemd, maar dat niet door het auteursrecht of het databankenrecht wordt beschermd, integraal overnemen en openbaar maken?

Dat is alleen toegestaan als u het in gewijzigde vorm publiceert.

Toelichting: zie hoofdstuk 4.

'De juridische status van ruwe data; een wegwijzer voor de onderzoekspraktijk' is geschreven in opdracht van SURFdirect, de digitale rechten Expertise Community van SURF, door CIER, Centrum voor Intellectueel Eigendomsrecht, 2009.

Deze publicatie is digitaal beschikbaar via de website van SURF: www.surf.nl/publicaties en verschijnt onder de Creative Commons licentie Naamsvermelding 3.0 Nederland.

